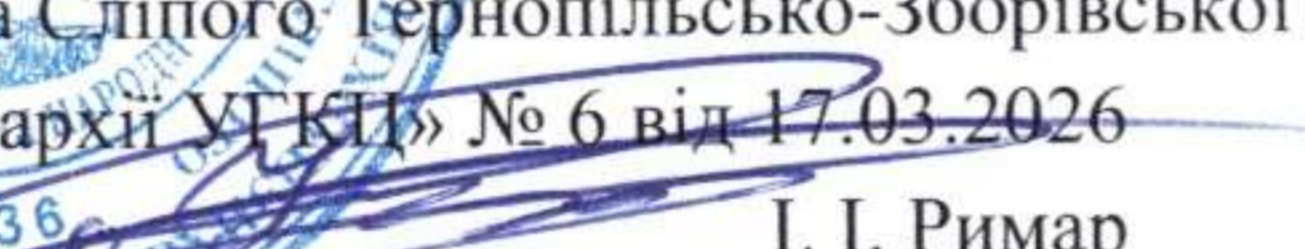

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РЕЛІГІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ
«ВИЩА ДУХОВНА СЕМІНАРІЯ ІМЕНІ ПАТРІАРХА ЙОСИПА СЛІПОГО
ТЕРНОПІЛЬСЬКО-ЗБОРІВСЬКОЇ АРХИЄПАРХІЇ
УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ»

СХВАЛЕНО

Вченою радою Релігійної організації
«Вища духовна семінарія імені патріарха
Йосипа Сліпого Тернопільсько-Зборівської
архиепархії УГКЦ», протокол № 2 від
16.03.2026

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом ректора Релігійної організації
«Вища духовна семінарія імені патріарха
Йосипа Сліпого Тернопільсько-Зборівської
архиепархії УГКЦ» № 6 від 17.03.2026
Ректор І. І. Римар

КОНЦЕПЦІЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ В8 «БОГОСЛОВ'Я»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»
Спеціальність	В8 «Богослов'я»
Кваліфікація	Бакалавр богослов'я

Велика Березовиця 2026

ВСТУП

1. Загальні положення

Актуальність. Розроблення Концепції освітньої діяльності за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти обумовлено суспільною значимістю та потребою УГКЦ у підготовці релігійних лідерів та фахівців у галузі «Богослов'я» для формування кадрів та пасторального служіння в УГКЦ.

Концепція визначає головну мету і стратегію надання вищої освіти у РО « Вища духовна семінарія імені патріарха Йосипа Сліпого Тернопільсько-Зборівської архієпархії УГКЦ » (далі – Семінарія).

Правова основа. Нормативно-правовою базою для розроблення та реалізації Концепції є:

1. Конституція України.
2. Закони України: «Про освіту» (2017), «Про вищу освіту» (2014), «Про наукову і науково-технічну діяльність» (2016 р.).
3. Постанови Кабінету Міністрів України:
 - від 23 листопада 2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» (зі змінами 2019-2025 рр.);
 - від 29 квітня 2015 р. № 266 «Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти» (зі змінами 2016-25 рр.);
 - від 30.12.2015 р. № 1187 «Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності закладів освіти» (з відповідними змінами 2018-2023 рр.);
 - від 21.06.2024 № 734 «Про затвердження Порядку проведення базової загальновійськової підготовки громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських».
4. Указ Президента України від 30 вересня 2019 р. № 722/2019 «Про цілі сталого розвитку України на період до 2030 року».
5. Накази Міністерства освіти і науки України:
 - від 30.12.2021 р., № 1483 «Про затвердження стандарту вищої освіти зі спеціальності 041 Богослов'я для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти»;
 - від 29.08.2024 № 1225 «Про затвердження професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти».
6. Нормативні документи Ватикану:
 - Апостольська конституція Папи Франциска *Veritatis Gaudium* щодо католицьких університетів та факультетів, оприлюднена 8 грудня 2017 року;
 - інструкції Конгрегації католицької освіти (Дикастерії культури та освіти);
 - Кодекс Канонів Східних Церков.
7. Статут Релігійної організації «Вища духовна семінарія імені патріарха Йосипа Сліпого Тернопільсько-Зборівської архієпархії УГКЦ» та її внутрішніх нормативно-правових актів з питань організації і діяльності освітнього процесу.
8. Документ Патріаршої Комісії у справах духовенства Української Греко-Католицької Церкви «Академічна програма для семінарій УГКЦ» (Львів: Свічадо, 2021).

Офіційна назва освітньої програми: *Освітньо-професійна програма «Богослов'я»*

Тип диплома: диплом бакалавра, одиничний.

Освітня кваліфікація: бакалавр богослов'я.

Загальний обсяг програми у кредитах ЄКТС: 240 кредитів ЄКТС

Термін навчання: 3 роки 10 місяців (на базі повної загальної середньої освіти)

Мета освітньої програми: забезпечити підготовку висококваліфікованого і конкурентоспроможного на національному та міжнародному рівні фахівця у галузі богослов'я для ефективного виконання функцій професійної діяльності з використанням сучасних теоретичних знань, методів й прийомів богословської науки.

Вимоги до рівня освіти осіб, які вступають: для здобуття освітнього ступеня «бакалавр богослов'я» можуть вступати особи на основі загальної середньої освіти. Набір здобувачів на програму здійснюється на конкурсній основі за результатами національного міжпредметного тестування відповідно до Положення про правила прийому здобувачів освіти на освітню програму.

2. Орієнтовний перелік освітніх компонентів

Перелік освітніх компонентів, спрямованих на досягнення передбачених освітньою програмою результатів навчання, із зазначенням кредитів ЄКТС та форм контролю:

Шифр	Назва освітнього компонента за освітньою програмою	Кількість кредитів	Форма контролю
1. Обов'язкові компоненти освітньої програми			
1.1. Цикл загальної підготовки			
ОК 1	Іноземна мова (англійська)	8	іспит
ОК 3	Історія філософії	6	іспит
ОК 4	Основи наукових досліджень	2	залік
ОК 5	Логіка	2	залік
ОК 6	Філософія релігії	2	залік
ОК 7	Метафізика	2	залік
ОК 8	Теодицея	2	залік
ОК 9	Епістемологія	2	залік
ОК 10	Філософська антропологія	2	іспит
ОК 11	Соціологія	2	залік
ОК 12	Загальна психологія	3	залік
ОК 13	Педагогіка	3	іспит
ОК 14	Релігієзнавство	2	іспит
1.2. Цикл професійної підготовки			

ОК 1	Церковнослов'янська мова	4	залік, іспит
ОК 2	Грецька мова	6	залік, іспит
ОК 3	Латинська мова	6	залік, іспит
ОК 4	Вступ до богослов'я	2	залік
ОК 5	Вступ до біблійних наук	2	залік
ОК 6	Святе Письмо Старого Завіту: 1) Історичні книги (3) 2) Пророчі книги (3) 3) Поетичні книги (2)	8	залік, іспит
ОК 7	Святе Письмо Нового Завіту: 1) Синоптичні книги і Діяння апостолів (4) 2) Павлівський корпус і соборні послання (3) 3) Йоанівський корпус (3)	10	залік, іспит
ОК 8	Історія християнства: 1) I тисячоліття 2) 1000-1700 3) 1700-сучасність	6	іспит
ОК 9	Історія християнства в Україні: 1) До XVII ст. 2) XVII- XXI ст.	4	іспит
ОК 10	Патрологія і патристика	5	іспит
ОК 11	Догматичне богослов'я: Христологія 2 Маріологія 2 Сотеріологія 2 Протологія-Есхатологія 3 Тріадологія-Пневматологія 3 Еклезіологія 4 Богословська антропологія 2	18	іспит
ОК 12	Моральне богослов'я: 1) Основи (2) 2) Чесноти (2) 3) Етика подружжя (2) 4) Біоетика (2)	8	іспит
ОК 13	Соціальне вчення Церкви	2	іспит
ОК 14	Пасторальне богослов'я	2	іспит
ОК 15	Церковний спів	6	іспит
ОК 16	Устав богослужень	2	іспит
ОК 17	Канонічне право: 1) Канонічне право I (Загальні норми) (2) 2) Канонічне право II (Інституції) (2)	4	іспит
ОК 18	Катехитика	2	іспит
ОК 19	Літургійне богослов'я: 1) Літургіка (добове і тижневе коло) (2) 2) Літургіка (місячне і річне коло) (2) 3) Літургіка (Євхаристія) (3) 4) Літургіка (Святі Таїнства) (3)	10	іспит
ОК 20	Основи християнської духовності	2	залік
ОК 21	Східнохристиянська духовність	3	іспит
ОК 22	Курсова робота з дисципліни «Філософія»	3	залік

ОК 23	Курсова робота з дисципліни «Святе Письмо»	3	залік
ОК 24	Міждисциплінарна курсова робота з богослов'я	3	залік
ОК 25	Комплексний кваліфікаційний іспит зі спеціальності	3	атестація
ОК 26	Базова загальновійськова підготовка (теоретична частина) = Військове капеланство #	2	залік
	# обов'язкова навчальна дисципліна для здобувачів, які зобов'язані проходити базову загальновійськову підготовку згідно з пунктом 2 Постанови КМУ від 21.06.2024 № 734 «Про затвердження Порядку проведення базової загальновійськової підготовки громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських»		
1.3. Практики			
ОК 1	Літургійна практика	4	Звіт з практики
ОК 2	Харитативна практика	4	Звіт з практики
ОК 3	Педагогічна практика	4	Звіт з практики
ОК 4	Капеланська практика = Базова загальновійськова підготовка (практична частина) #	4	Звіт з практики
	# обов'язкова навчальна дисципліна для здобувачів, які зобов'язані проходити базову загальновійськову підготовку згідно з пунктом 2 Постанови КМУ від 21.06.2024 № 734		
	Загалом кредитів ЄКТС на обов'язкові освітні компоненти	180	
2. Вибіркові компоненти освітньої програми			
2.1. Цикл загальної підготовки			
ОК 1	Іноземна мова за професійним спрямуванням	8	залік
ОК 2	Іноземна мова (друга) – на вибір	16	залік
ОК 3	Вибірковий освітній компонент 1	3	залік
ОК 4	Вибірковий освітній компонент 2	3	залік
ОК 5	Вибірковий освітній компонент 3	3	залік
ОК 6	Вибірковий освітній компонент 4	3	залік
2.2. Цикл професійної підготовки			
ОК 1	Вибірковий освітній компонент мовно-фахової підготовки 1	3	залік
ОК 2	Вибірковий освітній компонент мовно-фахової підготовки 2	3	залік
ОК 3	Вибірковий освітній компонент дослідницького характеру 1	3	залік
ОК 4	Вибірковий освітній компонент дослідницького характеру 2	3	залік
ОК 5	Вибірковий освітній компонент фахової підготовки 1	3	залік
ОК 6	Вибірковий освітній компонент фахової підготовки 2	3	залік
ОК 7	Вибірковий освітній компонент фахової підготовки 3	3	залік
ОК 8	Вибірковий освітній компонент фахової підготовки 4	3	залік
ОК 9	Вибірковий освітній компонент фахової підготовки 5	3	залік
ОК 10	Вибірковий освітній компонент фахової підготовки 6	3	залік
ОК 11	Вибірковий освітній компонент фахової підготовки 7	3	залік

OK 12	Вибірковий освітній компонент фахової підготовки 8	3	залік
	Загалом кредитів ЄКТС на вибіркові освітні компоненти	60	
	Загалом кредитів за освітньою програмою	240	

Перелік основних компетентностей, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі богослов'я в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів богословської науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати духовні, моральні, культурні, освітні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою (за професійним спрямуванням).

ЗК 5. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 8. Здатність працювати автономно.

ЗК 9. Здатність працювати в команді.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 1. Здатність здійснювати аналіз текстів Святого Письма, священних текстів та богословської літератури із застосуванням методів богослов'я та інших наук.

СК 2. Здатність визначати взаємодії та взаємозв'язки між богословськими традиціями, оцінювати суспільну і культурну роль богослов'я в історичному та сучасному контекстах.

СК 3. Здатність аналізувати й характеризувати усталені та нові богословські традиції, богослужбові та релігійно-правові практики.

СК 4. Здатність осмислювати актуальні проблеми в галузі богослов'я та визначати шляхи їх розв'язання.

СК 5. Здатність застосовувати богословські знання в професійній діяльності та суспільному житті відповідно до віроповчальних та морально-етичних засад і принципів.

СК 6. Здатність розпочинати і проводити діалог із виразниками різних богословських традицій та представниками суспільства.

СК 7. Здатність вести просвітницьку діяльність в галузі богослов'я.

СК 8. Здатність проводити консультативну та експертно-аналітичну діяльність в галузі богослов'я.

СК 9. Здатність організовувати представницько-посередницьку діяльність у галузі богослов'я.

СК 10. Здатність застосовувати богословські знання та навички в практичній богослужбовій і позабогослужбовій діяльності.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ми) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 2. Застосовувати норми та стилі літературної української мови у спілкуванні і практичній діяльності.

ПРН 3. Спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами.

ПРН 4. Набути навички осмислення богословських питань у контексті викликів сучасності.

ПРН 5. Аналізувати інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, інтерпретувати, впорядковувати, класифікувати й систематизувати інформацію.

ПРН 6. Використовувати сучасні технології, зокрема цифрові, для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН 7. Мати концептуальні знання гуманітарних та соціальних наук, необхідні для критичного осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері богослов'я.

ПРН 8. Аналізувати історію виникнення, основні етапи формування, структуру та принципи тлумачення Святого Письма та інших священних текстів в історичному, соціальному, філологічному, канонічному і культурному контекстах.

ПРН 9. Розуміти взаємозв'язки богословських традицій та їх роль в історичному і сучасному контексті.

ПРН 10. Розуміти специфіку усталених та нових богослужбових (літургійних), духовних (молитовних) та релігійно-правових практик богословських традицій.

ПРН 11. Аналізувати першоджерела та наукові праці, визначальні для оформлення богословських традицій.

ПРН 12. Здійснювати професійну і суспільну діяльність відповідно до морально-етичних засад і принципів.

ПРН 13. Застосовувати усні, письмові та візуальні способи передачі інформації.

ПРН 14. Пояснювати основи, принципи і методи богослов'я та застосовувати їх у практичній діяльності.

ПРН 15. Вміти презентувати богословську думку в межах представницької і посередницької діяльності.

ПРН 16. Вміти звершувати та/або співзвершувати богослужіння, таїнства, молитви, обряди (відповідно до конфесійних особливостей), провадити професійну позабогослужбову діяльність.

ПРН 17. Приймати ефективні рішення у непередбачуваних робочих контекстах, розробляти та реалізовувати проекти у галузі богослов'я, державно-церковних відносин, освіти, організовувати та керувати професійним розвитком осіб та груп.

Орієнтовний перелік професійних кваліфікацій, які планується надавати

Відповідно до Класифікатора професій України (ДК 003:2010) випускники програми можуть займати посади та виконувати професійну роботу за такими кваліфікаціями:

2310.2 – богослов

2320 – вчителі закладів загальної середньої освіти та спеціалізованої освіти

2359 – інші професіонали в галузі освіти та навчання

2359.2 – лектор;

2359.2 – методист позашкільного закладу;

- 2359.2 – організатор позакласної та позашкільної виховної роботи з дітьми;
- 2359.2 – педагог-організатор;
- 2451.2 – редактор богословських текстів
- 246 – професіонал у галузі релігії;
- 2460 – священнослужитель
- 2460 – місіонер;
- 2490 – експерт (із релігійних питань);
- 3340 – інші фахівці в галузі освіти (асистент богослова; катехит);
- 3340 – асистент учителя;
- 3340 – вихователь;
- 3340 – вихователь гуртожитку;
- 3431 – секретарі адміністративних органів;
- 3480 – допоміжний персонал релігійних організацій, який не має духовного сану;
- 3480 – диякон, служитель (паламар, дяк, помічник капелана);
- 3480 – релігійний проповідник (євангеліст, благовісник та ін.).

Порядок оцінювання результатів навчання

Поточне опитування, тестовий контроль, оцінювання усних відповідей, презентації на семінарських і практичних заняттях, виконання та захист самостійних та індивідуальних робіт, модульні контрольні роботи, звіти з практик.

Підсумковий контроль – екзамени та заліки з урахуванням накопичених балів поточного контролю. Практика, есе, презентації. Система підсумкового оцінювання будується на умовах академічної доброчесності та прозорості. Сумарна оцінка за вивчення дисципліни виставляється за національною та європейською шкалою, зокрема за 4-бальною національною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно); 2-рівневою національною шкалою (зараховано/не зараховано); 100-бальною та шкалою ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F).

Сума балів	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		Екзамен/Диф.залік	Залік
90-100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
65-74	D	задовільно	
60-64	E		
35-59	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)	не зараховано
1-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	

Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів вищої освіти здійснюється у формі атестаційного іспиту, який передбачає оцінювання обов'язкових результатів навчання, визначених стандартом та освітньо-професійною програмою.

**УКРАЇНЬКА
ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА
КУРІЯ ТЕРНОПІЛЬСЬКО-ЗБОРІВСЬКОЇ
АРХИЄПАРХІЇ**

м. Тернопіль, 13 березня 2026 р. Б.

ВІДГУК

на концепцію освітньої діяльності «Богослов'я» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю В 8 «Богослов'я» галузі знань В «Культура, мистецтв та гуманітарні науки» релігійної організації « Вища духовна семінарія імені патріарха Йосипа Сліпого Тернопільсько-Зборівської архієпархії УГКЦ »

Концепція освітньої діяльності «Богослов'я» розроблена науково-педагогічними працівниками кафедри богослов'я, стейкхолдерами та здобувачами освітньої програми відповідно до затвердженого стандарту вищої освіти зі спеціальності 041 «Богослов'я» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (наказ МОН України від 30.12.2021 р.).

Аналіз змісту концепції освітньої діяльності підтверджує заявлений розробниками акцент підготовки фахівців у галузі богослов'я для подальшої праці в освітній, науковій, адміністративній і пасторальній сферах; християнських лідерів, спроможних осмислювати роль релігії в суспільних трансформаціях, керувати суспільними змінами задля миру і суспільного поступу.

Відповідно до вимог підготовки фахівця першого (бакалаврського) рівня вищої освіти рецензована концепція освітньої діяльності має 240 кредитів ЄКТС, з яких 60 кредитів, що становить 25% – це дисципліни вільного вибору здобувача бакалаврату, що спрямовані на розширення загальних і спеціальних (фахових) компетентностей й наближені до тематики їхніх кваліфікаційних робіт в галузі знань В «Культура, мистецтв та гуманітарні науки».

Виокремлені загальні і сформульовані розробниками спеціальні (фахові) компетентності узгоджені з програмними результатами навчання, відповідають сучасним уявленням про компетентності майбутнього фахівця з богослов'я, забезпечують формування необхідних знань і вмінь для розв'язування складних спеціалізованих задач та практичних проблем в галузі богослов'я в процесі професійної діяльності або навчання, й відображають специфіку підготовки фахівців даної спеціальності.

Заслуговує на схвалення чіткість сформульованої мети концепції освітньої діяльності: забезпечити підготовку висококваліфікованого і конкурентоспроможного на національному та міжнародному рівні фахівця у галузі богослов'я для ефективного виконання функцій професійної діяльності з використанням сучасних теоретичних знань, методів й прийомів богословської науки.

Цій меті чітко підпорядкований добір компетентностей, освітніх компонентів концепції та результатів навчання.

Концепція освітньої діяльності «Богослов'я» має чітку і логічну структуру, містить вичерпну інформацію про нормативні і фахові дисципліни, кількість кредитів; є актуальним, добре скомпонованим і завершеним документом, укладеним за всіма навчально-методичними вимогами та відповідно до положень Стандарту вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань В «Культура, мистецтв та гуманітарні науки» спеціальності В 8 «Богослов'я».

З огляду на сказане рекомендуємо її для складання освітньо-професійної програми та до використання в освітньому процесі релігійної організації «Вища духовна семінарія імені патріарха Йосипа Сліпого Тернопільсько-Зборівської архієпархії УГКЦ» для підготовки бакалаврів зі спеціальності В 8 «Богослов'я».

Архиєпископ і митрополит
Тернопільсько-Зборівський УГКЦ,
доктор канонічного права

Теодор МАРТИНІУК